

7/20804
6/1157

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir Politikaları Genel Müdürlüğü

Sayı : 44147364 – 610/834
Konu : Soru Önergesi

20/05/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 18/04/2013 tarihli ve 43452547-120.00-119166 sayılı yazı.

Bingöl Milletvekili Sayın İdris BALUKEN'in tarafıma tevcih ettiği 7/20804 esas numaralı yazılı soru önergesinde yer alan hususlara ilişkin açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde; kurumlar vergisinin konusunun bu maddede sayılan kurumlarca elde edilen kurum kazancı olduğu, kurum kazancının da gelir vergisinin konusuna giren gelir unsurlarından oluştuğu hüküm altına alınmıştır. Aynı Kanunun 6 ncı maddesinde de; kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Bu itibarla, elektrik, su ve telefon faturalarının kurumlar vergisi mükellefi olan bankalar, PTT ve PTT acentaları aracılığı ile ödenmesi durumunda, söz konusu kurumların aracılık hizmetleri dolayısıyla elde ettiği komisyon gelirleri kurum kazancına dahil edilerek vergilendirilmektedir.

Öte yandan, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun Mükerrer 18 inci maddesine göre, PTT acentalığı faaliyetinden elde edilen kazançlar gelir vergisinden müstesnadır. Anılan Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (12) numaralı bendinde, PTT acenteliği yapanlara, bu faaliyetleri nedeniyle ödenen komisyon bedeli üzerinden (2009/14592 sayılı B.K.K. uyarınca) %20 oranında tevkifat yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Buna göre PTT acentalarına, PTT idaresi tarafından ödenen komisyon bedellerinin brüt tutarı üzerinden %20 oranında vergi tevkifatı yapılarak muhtasar beyanname ile vergi dairesine beyan edilip ödenmesi gerekmekte olup, tevkif suretiyle ödenen bu vergiler nihai vergi olmaktadır.

Dolayısıyla, yalnızca PTT acentalığı faaliyetiyle iştigal edenlerin bu faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği komisyon gelirleri beyan edilmemekte, PTT acentalığı faaliyeti haricinde diğer faaliyetleri bulunan mükellefler tarafından PTT acentalığı faaliyetinden elde edilen komisyon gelirleri de beyannameye dahil edilmemektedir.

Ayrıca, Katma Değer Vergisi Kanununun;

-1/1 inci maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin katma değer vergisine(KDV) tabi olduğu,

-4 üncü maddesinde; hizmetin, teslim ve teslim sayılan haller ile mal imalatı dışında kalan işlemler olduğu, bu işlemlerin, bir şeyi yapmak, işlemek, meydana getirmek, imal etmek, onarmak, temizlemek, muhafaza etmek, hazırlamak, değerlendirmek, kiralamak, bir şeyi yapmamayı taahhüt etmek gibi şekillerde gerçekleşebileceği,

-24/c maddesinde; vade farkı, fiyat farkı, faiz, prim gibi çeşitli gelirler ile servis ve benzer adlar altında sağlanan her türlü menfaat hizmet ve değerlerin matraha dahil olduğu,

hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanunun 17/4-e maddesinde banka ve sigorta muameleleri vergisi kapsamına giren işlemler KDV'den istisna edilmiştir.

Buna göre, PTT'nin elektrik ve telefon fatura tahsilatlarına ilişkin verdiği aracılık hizmeti KDV'ye tabi bulunmaktadır.

Fatura ödemelerine aracılık yapan kuruluşların faaliyetleri Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu görev alanına girmemektedir. Ancak, söz konusu iş kolunun taraflardan birinin bazı durumlarda bankalar olabilmesi nedeniyle, anılan kuruluşların faaliyetleri neticesinde bankaların maruz kalabilecekleri risklerin bertaraf edilmesinin sağlanmasını teminen bankaların, fatura ödemelerine aracılık yapan kuruluşlarla faaliyetlerini Türkiye Bankalar Birliği tarafından yayımlanan 05/11/2009 tarihli, Türkiye Katılım Bankaları Birliği tarafından yayımlanan 30/9/2009 tarihli mesleki tanzim kararlarına uygun yürütmeleri gerekmektedir.

6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 28 inci maddesinde, "*Banka ve sigorta şirketlerinin 10/06/1985 tarihli ve 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununa göre yaptıkları işlemler hariç olmak üzere, her ne şekilde olursa olsun yapmış oldukları bütün muameleler dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar banka ve sigorta muameleleri vergisine tabidir.*" hükmü, mükellefi belirleyen 30 uncu maddesinde ise, "*Banka ve sigorta muameleleri vergisini banka ve bankerlerle sigorta şirketleri öder...*" hükmü bulunmaktadır.

Buna göre, elektrik ve telefon fatura tahsilatlarına ilişkin olarak bankaların verdiği aracılık hizmeti karşılığında aldığı komisyon bedelleri banka ve sigorta muameleleri vergisine (BSMV) tabi olup, bu bedeller üzerinden BSMV hesaplanması gerekmektedir. Ayrıca, 6802 sayılı Kanunda bu bedellerin BSMV den istisna tutulacağına ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır.

Öte yandan, PTT Genel Müdürlüğün, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararın verdiği yetki ve izin çerçevesinde esas faaliyet konusu olarak yaptığı döviz satış işlemleri nedeniyle banker kapsamında değerlendirilerek BSMV mükellefi sayılmaktadır. Döviz satış işlemlerinin yanısıra PTT nin para havale ve posta çeki işlemleri de 6802 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan banka muamele hizmeti kapsamında değerlendirildiğinden BSMV'nin konusuna girmektedir.

Ancak, PTT nin elektrik ve telefon fatura tahsilatlarına aracılık hizmeti karşılığında tahsil ettiği komisyon bedelleri 6802 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan banka muamele hizmeti kapsamında değerlendirilmediğinden BSMV'nin konusuna girmemektedir.

Diğer taraftan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 229 uncu maddesinde, "*Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere*

emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır." hükmü, 231 inci maddesinin beşinci bendinde de, faturanın, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten ibaren azami 7 gün içinde düzenleneceği, bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturaların hiç düzenlenmemiş sayılacağı hükmü mevcuttur. Ayrıca, 243 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile bankalara, döviz alım satım işlemleri ile menkul kıymetler borsasında aracı kurum sıfatıyla müşterileri adına yaptıkları menkul kıymet alım satımları hariç olmak üzere yaptıkları hizmetler dolayısıyla lehlerine tahakkuk eden meblağları dekontlarla belgelendirme zorunluluğu getirilmiştir.

Buna göre, tüketiciler tarafından aracı kurumlara/bankalara ödenen komisyon bedeli için aracı kurum/banka tarafından ödeme kaydedici cihaz fişi veya fatura/dekont düzenlenmesi gerekmektedir.

Önergede sorulan mahiyette aracı kurum, kuruluş ve firmaların fatura tahsilatı işlemleri sırasında aldıkları bedellerinin alınmamasına yönelik olarak Bakanlığımızda hâlihazırda yürütülen bir çalışma bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı